

O Č I H O V

Původní název Otichov. Otich je lichotná zkratka z Otislav (dvůr Otichův). Lidovou etymologií změněno na Očihov. Německy Gross-Otschelhau, německy lidově Gruss-Otschahau.

V pramenech uváděny názvy: R.1275 Ochzhauch villa, portio Sulizlai, r.1289 Przibislaus de Ochihov, r.1405 Oczyhov, r.1483 We-liký Oczihov.

Nejstarší písemná zmínka o Očihovu je z r.1275. R.1289 je uváděn jako statek Přibyslavův, r.1307 Slavaty z Očihova, který pocházel z téhož rodu jako Fremutové a Malíkovští a sídlil roku 1307 na Moravě. (Fremutové drželi Krásný Dvůr a řadu dalších vesnic. Ve znaku měli zlatý rozpoltěný štít, v levé polovici půl černé orlice, v pravé polovici štítu tři šikmé pruhy, kle-not šest černo-zlatých per.) Biskup Jan z Dražic koupil ves Očihov r.1330. / Patrně kolem r.1300 založena v Očihově tvrz, v místě, které nese původní pomístní název "Stará ves" a farní kostel, jehož podací páni byli r.1359 Ota z Chrastu, r.1365 Albert z Kolovrat, r.1403 Aleš ze Žeberka a na Blšanech. Na Očihově měla věno Kunka z Ronova od svého prvního muže Jana Calty a zemřela před r.1472. Pak je ves v držení pánů z Lobkovic a Gutštejna a krátce připojena k Petrohradu. Na počátku 16.století Očihov pro-dán Kolovratům a až do r.1544 přísluší ke hradu Krakovci. Potom dán Janem mladším Krakovským z Kolovrat za 1600 kop grošů českých Jeronymovi Hrobčickému z Hrobčic, který buď vystavěl novou tvrz, nebo starou obnovil. O r.1571 je držitelem Očihova Diviš Hrobčic-ký z Hrobčic, jenž r.1596 zemřel. Jeho synovi Kryštofovi Hrobčic-kému z Hrobčic, na Velkém Vočechově a Dobříčanech, za účast na stavovském povstání proti Ferdinandovi II, byl Očihov spolu s Dobříčany a dvorem poplužním v Dubčanech konfiskován. (Královský výnos ze dne 28.ledna 1623. Tvrz a sídlo rytířské ve Velkém Voče-chově s dvorem poplužním a vsí Velký a Malý Očihov.)

Tyto konfiskované statky byly Českou komorou odhadnuty velice nízko (40.155 kop 48 grošů, svršky za 1148 kop 36 grošů. Hrobčický však tento majetek odhadoval na 96.000 kop grošů) a zastavený Jaroslavovi Beřitovi, hraběti z Martinic, který je ještě téhož roku prodal Františkovi Clary de Riva za 34.692 kop 34 grošů. Clary odprodal od těchto statků "Veliký Očechov" za 30.000 zlatých podplukovníkovi sv.pánu Strasoldovi, který je držel až do roku 1648, kdy přišel Očihov do majetku saských knížat a připojen k panství Podbořany.

V té době již do Očihova silně pronikal německý živel. Až do 15.století byl téměř celý kraj český, o což se značnou měrou zasloužilo i husitské revoluční hnutí. Poněmčování začalo v 16. století a dokončeno koncem 17. a počátkem 18.století. Berní rula, do níž zápisy vloženy r.1655 uvádí o Očihovu následující:

O t č e h o v u   V e l k ý

Sedláci:	Havel Škarban Martin Mikš Jiří Šenbrik Adam Wydler Jan Škarban Bartl Friedl Václav Kánel Trekevský	Matěj Vlach Ondřej Lobe Ondřej Klement Adam Sott Adam Redler Wenzel Štrobrel Ploskovský
Chalupníci:	Martin Pfajfer Bartl Prendl Jan Kapoun Jan Flach Šobenpejtlovská	Anna Wilin Wencel Zekauer Adam Richter Adreas Rambs Jan Fric - šenkýř

1 kostel, fara, 1 mistr ovčácký, 2 pacholci ovčáctí.
 "Ta ves má stavení velmi chatrný, rolí pšeničný i žitný, luk namále, leží od města Žatče 2 mile, dědinami a dobytken stojí".

V roce 1655 měl Očihev 449 strychů orné půdy, 35 strychů půdy ležící ladem, 335 strychů porostlých, 160 strychů oseto na zimu, 63,1 strychů oseto na jaro, 16 potahů, 24 krav, 38 kusů dobytka jalového, 42 ovcí, 62 sviní a 13 koz.

Třicetiletou válkou byla obec silně decimována a řada gruntů je uváděna jako pustých a téměř polovina stavení vyhořela. Hlavním produktem zemědělské výroby v kraji, který se vyvážel i do zahraničí, hlavně do Saska, bylo zpočátku obilí a dobytek. Stále význačnější roli však po třicetileté válce hrálo pěstování chmele, které bylo jednak odedávna spojeno s pivovarnictvím v Žateckém kraji a pak také se stávalo stále výhodnějším předmětem exportu, zvláště do Bavor a Míšně. Rychlému rozvoji chmelařství značnou měrou přispěly i neustále stoupající ceny chmele. R.1651 se za korec chmele v Žatci platilo 15 - 18 krejcarů, r.1701 3 zlaté 30 krejcarů. V Bavorsku se platilo r.1665 13 zlatých a r.1672 dokonce 65 zlatých. Proto chmelnice i přes nedostatek pracovních sil způsobený třicetiletou válkou, ožily mnohem rychleji, než vinice, které nenesly takový užitek. Mnoho vinic zůstalo pustých a nebo se rušily a místo nich se vysazoval chmel. Na přelomu 18. a 19.století se začíná rozvíjet ovocnářství, ale výrazněji se prosadilo až ve druhé polovině 19.století. Očihev měl r.1900 velké ovocné zahrady s 9000 ovocnými stromy.

Po smrti poslední dědičky podbořanského panství, markraběnky z Baden-Baden r.1785 připadlo celé panství dvorské komoře a bylo pod správou české statkové správy. Ze dvera v Očihevě utvořeno 11 parcel a prodány soukromníkům. Lesy a rybníky zůstaly součástí Podbořanského statku. Území rybníků sahalo od okresní silnice na Podbořany až k Valovu. Připomíná to i starý pomístný název "Na rybníku". V r.1848 je Očihev opět součástí statku Podbořany, jehož majitelem byl Robert altkrabě Salm-Reifferscheid. V té době měl Očihev 72 domů a 401 obyvatel německé národnosti.

Původní farní kostel sv.Martina přifařen k Podbořanům již v 17.století. Hřbitov, který se rozkládal kolem kostela byl roku 1877 zrušen a zřízen nový mimo obvod obce. Podle staré pověsti

jsou na místě zvaném "Stará ves" (kde stávala očíhovská tvrz) zakopány zvony, které zvoní na svátek "Všech svatých" jakoby z hloubky. Nacházely se zde skutečně archeologické nálezy, kamenný mlat, mlýn na obilí, mince a kamenné dělové koule.

R.1790 vypukl v domě čp.42 oheň, který se rychle rozšířil a shořel kostel, škola, 7 statků včetně stodol a 13 dalších domků. Kostel obec znovu obnovila a r.1797 jsou postaveny nové varhany. Podle knihy počtů města Podbořan ze 17. a 18.století dostával varhaník z Podbořan od očíhovského kostela 1 strych žita ročně. Podbořanský kantor za vyučování dětí dostával v Očíhově desátek 1 strych žita a 1 strych ovsa ročně, od školního dítky týdně 1 krejcar a koledu v máji z Očíhova a Očíhovce. Nová škola byla postavena r.1877. Zprvu ustanovena škola pouze zimní, později dvoutřídní triviální a v létech 1880 - 1885 třítrídní škola. R.1854 se stavěla nová silnice k Podbořanům. Hasičská stříkačka zakoupena r.1844 a r.1883 založen v obci požární sbor. V r.1887 koupena nová stříkačka, poněvadž stará již nevyhovovala svou kapacitou a nebylo možné lokalizovat poměrně časté požáry, kterým vždy padlo za oběť několik domů. Oheň však nebyl jediným živlem, který decimoval Očíhov. Několik zachovaných výpisků z kroniky obce, je toho výmluvným důkazem. R.1852 dvakrát za den přišla velká voda, protrhl se u Petrohradu rybník a zničil všechny chmelnice v údolí Zlatého potoka. R.1853 krupobití totálně zničilo chmel. R.1858 výskyt slintavky postihl Očíhov i okolí a silně decimoval zástav dobytka. R.1859 blesk zapálil starou dvorskou stodolu, přičemž shořelo 10 domů a 5 chlévů. R.1866 vypukla epidemie cholery. V Očíhově na cholera zemřelo 20 lidí. R.1867 při obrovské průtrži mračen stržen dřevěný můstek na potoku. Ještě téhož roku postaven nový z kamene. 25.května 1872 při průtrži mračen protrženy hráze všech 14 rybníků, ležících na Zlatém potoku. Nejvyššího stavu dosáhla voda o 23,30 hodině v noci, kdy byla ve výši 3 m nad mostem. Vodní proud strhl 8 domů a 5 lidí se utopilo. Odplaveny všechny ovocné stromy, chmelné tyče, 3 krávy, 2 prasata, 2 kozy a také vět-

šina úlů. Domy při potoce byly plné bahna a dlouho neobyvatelné. Po této katastrofě ustaveno na celém povodí Zlatého potoka vodní družstvo, které provádělo regulace. V Očihově ustaveno v r.1878.

Očihov spojen s Valovem v jednu obec v r.1894, při čemž místem obecního úřadu se stal Očihov.

V r.1900 příslušel Očihov okresem a farou do Podbořan, pošta Kryry, měl třítrídni školu německou, poplužní dvůr, mlýn a hlavní rostlinná produkce byl chmel. Měl 101 domů a 660 obyvatel německé národnosti.

Německý živel měl značnou převahu jako v celém okrese Podbořany, kde podle sčítání v r.1900 žilo 94 % Němců a pouze 5,7 % Čechů. Ovšem tato čísla nejsou správná, poněvadž tehdy sčítací komisaři bez vědomí obyvatel vesměs uváděli do sčítacích archů národnost německou i když to tak nebylo. Podle soukromého sčítání Národní jednoty severočeské, která na zněmčeném území vyvíjela horlivou činnost, bylo r.1900 v Očihově 9 Čechů, v Očihovci dokonce 21 Čechů, ačkoliv oficiálně sčítání uvádělo obyvatelstvo pouze německé národnosti. České obyvatelstvo, to byli většinou zemědělství dělníci. Poněmčování nastávalo vlivem smíšených manželství, dále tím, že děti byly, chtě nechtě nuceny chodit do německých škol, pohybovaly se v prostředí, kde převažovala němčina a i v českých rodinách se hovořilo oběma jazyky. Situace se poněkud zlepšila za první republiky, kdy se věnovala větší pozornost českým školám, úřady vyřizovaly podání v obou jazycích a také obyvatelstvo mělo častější kontakt s českými oblastmi Lounska a silnějšími menšinami Žatecka i Mostecka.

R.1930 bylo v Očihově 154 domů a 778 obyvatel, z toho 63 Čechů a 707 Němců. Podle sčítání v roce 1963 měla obec 455 obyvatel. 220 mužů a 235 žen. V průmyslu pracovalo 41 obyvatel, v zemědělství a lesnictví 263 obyvatel. Dělníků bylo 146, zemědělských družstevníků 257 a 41 ostatních zaměstnanců.